

Kurulum ve Çökölüm

2011-08-21

Malum-u kârî bilgisayar işleriyle meşgulüm. Sevdığım tarafı *şiiir gibi* program yazmak olmasına rağmen, kader beni operasyon yöneticisi yaptı. Nasıl oldu da oldu ben de anlamış değilim.

Halbuki bilgisayarın en sevmediğim tarafı bir şeyleri kurmak, ayar yapmak, orasına burasını *zıvırtlamaktır*. Bilgisayarları klavyesinin tuşları dökölünceye kadar kullanmamın sebebi budur. Allah'ın işi, ekmek paramı tam da bu saçmalıktan, büyük çapta kullanılan programların kurulumu, ayarı, bakımı falan gibi işlerden kazanıyorum son zamanlarda.

Geçen hafta sonu da bir güncellememiz vardı. Adını verirsem reklama girer bir programın, Amerikanın benim bile bildiğim bazı büyük şirketlerinin web üzerinden kullandığı bir envanter takip yazılımının güncellemesini yapmakla sorumluyduk. Bu üçüncü denememizdi. Önceki iki denemede altı saat olarak ayarladığımız *downtime*, bu sefer kırksekiz saat olarak ayarlanmıştı. Bir web programının kırksekiz saat *biz yokuz* demesi müstakilen bir utanç vesilesidir ama üst yönetim bunu anlamadı, ben de *bu programlar olmasa buraları ne güzel idare ederim* modundayım zaten, canları sağolsun.

Amerikada gece yarısı, bizde Cumartesi sabahın körü bu işe başladık. Önceki iki denemeyi yapan adamı işten atmıştım. Planlarımızın arasında bu kadar yakın bir deneme daha yoktu, yerine koyduğum adamlara *temrin temrin temrin edin* diyecek zaman da olmadı. Her kurulumda olduğu programın kendisi hakkında bir fikrim olmamasına rağmen başlarındaydım. Bazı kararları benim vermem gerekiyor, yöneticinin tek vazifesi öncelik belirlemek ve kararlar hakkında sorumluluk almak sanırım.

Başladık. Başlarda iyiydi. Programın türlü çeşit sunucuları ve modülleri var. Bazı modüller bazı sunucularda çalışıyor, bazı sunucular sadece test kurulumları için, bazıları müşteriye açık, bazıları değil... Durum karışık yani. İnternette bir şey indirip de kurmak gibi değil, sayfalarca dokümantasyon okumak, onlarca ayar yapmak gerekiyor. Tabi okunacak doküman olduğunu, bunların doğru olduğunu, ayarları tam anlattığını falan da kabul etmek gerekiyor.

Son bir modül çalışmadı. *Çalışmazsa canı sağolsun* diyebileceğimiz bir modül de değil, web arayüzünün kendisi. Önceki denemelerde de çalışmamıştı. Bu sefer

kendimi konudan daha sorumlu hissettiğim için bir yandan ben de uğraşıyorum. Saatlerce hata kaydı, program ayarı, Java güncellemesi, *şu mu ki, bu mu ki* denemeleri yaptık. *Son altı saate kadar uğraşacağız, eğer çalışmazsa geri alacağız* dedim, geri almak da bir dert, benzer ayarları yapmak, veritabanını yeniden yüklemek gerekiyor ve saire. Altı saat ayırmak normal yani.

Kırksekiz saat içinde yirmibeş saat çalışmışım, grupdaşlardan biri otuz saate yakın, diğerleri de yirmi saatin üstünde çalıştı.

Biz çalıştık ama program çalışmadı.

Durum Moskova'nın banliyölerinden geri çekilen Alman ordusunun durumu gibi, şehri alabileceğimizi gerçekten düşünmüştük ama direndi. Eh, ne yapalım, bozguna bırakmadan geri çekilmek lazım.

48 saatin bitmesine beş saat kala, yenilgiyi kabul edip, tüm ayarları eski haline getirmeye başladık. En önemli ayağı, kurulum sürecinde bazı değişiklikler yapılan veritabanını yeniden yüklemek. Bunun için de kurulumla başlayınca aldığımız yedekleri kullanıyoruz.

Adına C. diyeceğim Amerikalı, Yahoo'da falan çalışmış bir takımdaş sorumlu bundan. Yedekleri başta almak ve güvenli bir yere koymak onun görevi, başka bir görevi de yok zaten. Yedek dosyalarını yerel ağ üzerinden kopyalamak bile kırk elli dakika aldığı için biraz yavaş bir süreç bu.

Adam ilk denemesinde *dosyalar eksik* şeklinde bir uyarı almış. Bize de anlattı. Teknik bir hata olabileceğinden yeniden denemesini istedik. Deniyor ama uzun sürüyor, bizim beş saat bitiverdi, kendi de yoruldu. Biz de zaten yorgunuz.

Süreyi uzattık, bir dört saat daha yeter dedi. Hadi bakalım, ne deneyecekse...

Dört saat de bitti. Amerikanın gece yarısında bitmesi gereken işi, sabahın sekizine kadar uzattık.

Sekiz de geçti.

Takımdaşların bazısı iptal. Ben adamın *başında* duruyorum kaçmasın diye.

Hindistan ve Filipinlerden iki kişiyi yardıma çağırdım, SMS atarak. *Allah rızası için bi el atın*. Hintli *ben bu işten pek anlamam aslında* mealinde bir şeyler söyledi, Filipinli geldi, önce C'nin yaptıklarını yapmaya tekrar çalıştı. C. bu arada laf üretiyor ve arasında dedi ki, *bu işi yapmak için do_backup incr** komutunu kullandım.*

Şimşek çaktı bende.

Oradaki *incr*, *incremental* kelimesinin kısaltması ve *bir önceki yedekten beri değişmişleri yedekle* demek. Eğer günlük *incremental* yedek alıyorsanız, sadece dünden beri değişen dosyaları bir yere yedekliyorsunuz demektir. Çalışması için en başta bir *full* yedek lazım. Bizim *çok tecrübeli* arkadaş da, 48 saat az gelmiş olacak ki, *daha çabuk olsun* diye ezbere bir *incremental* yedek almış. Yalnız bir sorun var, bu yedeğin *full* yedeği yok. Yani dünden beri değişen

dosyalar elimizde ama dosyaların gerisi mevcut değil. (Dosyayı örnek olsun diye veriyorum, gerçekte veritabanıyla çalışıyoruz.)

Tabii ki yedeklere geri dönmeye çalışırken, *yedekler eksik* diye mesaj alacağız.

Filipinli kız Allahtan biraz daha tecrübeli de, veritabanının değişiklik kayıtlarından (yani tamamen farklı bir metodla) bizi son veritabanlarına kavuşturabildi. Ama bu da birkaç saatimize daha maloldu. Dahası elde ettiğimiz veritabanı, üzerinde güncelleme değişikliği yapılmış ve kullandığımız programla uyumsuz veritabanı...

Değişikliklerin bazısının *geri al* seçeneği mevcut. Veritabanına bir bilgi, bir sütun eklediye onu siliyor falan. Olanların hepsini geri aldırırım ve toplamda onaltı saat kadar bir gecikmeyle programı yeniden açabildik.

Açamayabilirdik. Her şey kaybolmuş olabilirdi. *Allah'a şükredin gavurlar* demek geldi içimden.

Yapmamız gereken testleri bile müşterilerle beraber yaptık. Destek birimi o kadar baskı uyguluyor üstümüzde.

Uyumadan ilk yaptığım iş C'yi işten kovmak oldu. Veritabanı çalışmaya başladığında uyumaya göndermişim adamı, *kendi işimi kaybederim, yaptığım son iş bari bu olsun* diye hemen kontratımı iptal ettim.

Ancak maceramız *tabii ki* burada bitmedi.

Ertesi gün dört beş müşterinin programa giremediklerine dair raporlar geldi. Veritabanında bir bozukluk varmış. Filipinlerde saat sabaha karşı üç olduğu için Hintli ve bir Mısırlıyla başladık araştırmaya. Destek ekipleri benden sorunun ne zaman çözüleceğine dair bilgi bekliyor. Mesele o kadar tuhaf ve elimizde o kadar az bilgi mevcut ki *beş dakikadan beş güne herhangi bir zaman* denebilir. Sonunda *3 ila 12 saatte çözeriz* gibi bir şeyler geveledim. 12 saate kadar Filipinli uyanır, mesajımı görür, yardıma koşar gibilerinden.

Birkaç plan yaptık. Mısırlının bu veritabanıyla tanışıklığı eskiden. *Falanca dosya bozulmuş, bu beş müşterinin bilgileri hep orada* gibi bir şeyler söyledi. Ben de *bu beş müşterinin bilgilerini almak için önceki yedeklerden birini yeni bir sunucuya kuralım, oradan da kopyala yapıştır yaparız* gibi bir fikir verdim. Hintli bu işe başladı, Mısırlı *ben başka bir şey deneyeceğim* dedi falan...

Yedekler yine çalışmadı tabi. Bu arada saatler ilerliyor, beş saati geçtik.. Mısırlıya *şu sitede bulduğun komutları dene, belki çalışır* dedim, kendim de çalışmayan yedekler, kendini *veritabanı* olarak pazarlayan insanlar, beni yönetici yapan *felek* gibi derin konuların arasında, nasıl olur da Destek ekibine *biz bu işi daha üç gün çözemeyiz* diyebileceğimi düşünmeye koyuldum.

Destek ekibiyle konuşuyoruz, hoşbeş faslını uzatmayı ve usturuplu bir İngilizce cümleyle meseleyi özetlemeyi düşünüyorum. Hatta yazdım cümleyi, *üç gün* dedim, *Enter* tuşuna basacağım, gidecek.

Mısırlı konuşmaya başladı, *yaptım, yaptım, yaptım, oldu, çözdüm*, sanırım bir yandan da klavye başında hopluyor herif, ilk düşüncem balataları sıyırmış olabileceği oldu, çünkü uzun saatler bilgisayar başında kalan insanlarda saçmalama ve hepten üşütme durumları olabiliyor.

Baktım herif ciddi, eh, dedim, *are you sure? did you try to login?* falan, denemiş, çalışıyormuş, ancak müşterilerin şifreleri bizde olmadığı için bir de onların denemesi gerekti.

Bu arada destek ekibine nasıl da Hollywood filmi tarzı bir durum olduğunu anlattım. Film seyretmeye ihtiyaç duymadığımı, çünkü hayatımın yeterince macera, korku ve aksiyon içerdiğini.

Müşteriler de teyit etti.

Ben de altmış saatlik çalışmayla dolmuş dört günü kulağında ertesi gün doktora gitmeme sebep olacak bir iltihap, derin bir yorgunluk ve boşluk duygusuyla kapattım.

Yazı bile yazamadım. Düşünün. Yazı bile yoktu.